

mescit spiritum ex frigiditate interdum, aut ex δυσκολίας, hoc est, portiois difficultate, ore præfracto, uel etiam θρόμβος φαλασφαυθέντος ἐν αὐτῷ, hoc est, in eo thrombo, siue malis grumum dicere, id est, amplius concreto. Latini non tam uocabulo appellant, sed alij præfociones uuluarum, alij strangulatus, alij ab euentu eius morbi, obmutescens strangulatu uuluarum foeminas dixerunt.

Hystericae mulieres, ab utero suffocatae.

Hysterologia, uteri dolor.

Hystrites, acculeatis horrent pennis: saepe illas iaculi modo emittunt. Aelianus.

I A

Iabyzos, olim myrrhae addebatur, multo preciosior quam myrrha.

Iacha, flos. Vnde & Iachadae coronae, odoris commendatissimi.

Iacobus Psychrista, Medicus. Citatur eius Ceratum ad inflammationes pedum, apud Aetium serm. 12. cap. 43.

ιαμὰ, id est, fanitas.

Ianthinus color. Lege, Color uarius.

Iaron, Dracontium maius, uel Iaros.

Iasione, olus est, ut inquit Theophrastus, syluestre, repens in terra, cum lacte multo florem fert candidum. Concilium uocant, singulari folio. Sed ut descriptio tamē, & quasi rudimentum multorum appareat, Plinius inquit, unum tantum habet folium Iasione, sed ita implicitum, ut plura uideantur. Huius flos conceptaculo auersa parte non indiget, sed postrema eius exeunt in angulos, qualis uero oleagineus aspicitur. Stimulat haec herba coitum, lactis ubertatem praestat, phthisicis prodest, infantium illita capiti nutrit capillum. In Plinio tamē pro Iasione, Lassina deprauatum erat.

Iasius scripsit de odoribus: & citatur ab Hermolao Barb. de unguentorum ratione.

ιασώ, ἢ πανάκεια, Aesculapij filia, haud dubium, quin Medicinae quoque perita. Plura de his Aristophanes in Pluto. Sed & Hippocrates in iureiurando, per Panaceam sicut iurat. Per Apollinem medicum, Aesculapium, Hygeam, Panaceamque iuro, caeterosque Deos cunctos, Deasque testor.

Iaspis lapis, apud Dioscoridem libro quinto, capite. 151.

Iatrapeptae sunt, qui latine Plinio reunctores, graece ιατρῶν ἀλείπται.

ιατρονικήν se appellari passus olim Thessalus est, id est, Medicorum omnium autorem. De quo uide Plinium libro uigesimo nono.

I B E

Iberis, graece ἰβερία, siue καρδαμαντική, folia habet nasturcij, uere uirentia, caulem item cubitalem, aut minorem. In incultis nascitur, aestateque lacteum florem promit, quo tempore efficacior est. Radices duas Nasturcio similes habet, calefacientes, & adurentes. Dioscorides libro primo. Plinius libro uigesimo quinto, capite octauo, & libro uigesimo sexto, capite octauo. Officinę Vincetoxicon uocant. Nascitur ubique in Italijs, in parietinis, & incultis. Lege, Cardamum, & Iberis.

Iberis quae sit, lege in dictione Cardamine.

Ibex, pernicitatis mirandae, caprarum genus.

Ibis, Aegyptium animal, Lunę sacrum. Nam ad eius rationem syderis oua fingit, intestinumque eius augetur. Insuper ociose ingreditur, lauticiarum amantissimus, cubile sordibus maculatum abluat. Aelianus.

Ibridam ex sue domestica & apro natum dicimus. Quo nomine Cicero collegam suam C. Antonium perstrinxit.

I C T

Icteriades febris. Lege, Febris.

Ictericus color. Lege, Color uarius.

ικτερικοί, renum uitio laborantes.

ικτερός, a nostratibus, atque item ab Horatio, Plinio, Varrone, & Sereno: a quibusdam Morbus regius. Est autem morbus, cum per totum corpus bilis suffunditur. Quae interdum nigra, interdum flaua est. Sic dictum putat Plinius lib. 30. cap. 3. ab Ictero aue: quae si spectetur, sanari id malum tradunt, auem uero mori. Hanc putant etiam latine uocari Galbulam, & morbum Arquatum, a colore caelestis arcus, teste Nonio. Verba Sereni super hac re adieci, Regius est uero signatus nomine morbus, Molliter quoniam celsa curatur in aula.

Celsus uocat Aurigonem, Acron daemoniacum, comitabilemque. Vel, Icterus, siue Arquatus morbus, est effusio bilis in cutem: tingitur autem corporis superficies felleo colore, & fit quasi uiridis, cuteque male affecta uiriliginis irrepit, atque deiectiones albae defluunt. Galenus de Definitionibus.

I C

Ictis, Viuerra animalculū, a quo & Icterus morbus, siue Ictericia, mustellarū generis. Ictus, pulsio, quæ per dilationē fit. 4. Mete. Ictus in pulsu uocatur, quum arteria motu suo tactui occurrit.

I C H

Ichneumon, notum animal Aegypti. Plin. lib. 8. cap. 24.

ἰχθῶς, in hulceribus tenuius excrementum & sanies. Quod uero crassum est, Sordes dicitur. Vide, Sanguis. Vnde,

ἰχθῶδες, commixti sanguinis humores.

ἰχορῶντα ὠτα, aures ex quibus sanies destillat, uel humor aquosus.

Ichrei asinus, Maiorona, & Samsuchus, quondā Magis sic uocata, ut autor est Dioscorides lib. 3. cap. 45.

Ichtiocola, gluten piscium, apud Dioscor. lib. 3. cap. 101.

Ichtiotrophia, uox græca est, qua uiuaria piscium significantur, quæ & piscinæ nominantur. Plinius noster hæc omnia receptacula auium, piscium, ferarum, generali uocabulo uiuaria appellat. Columella libro octauo, capite primo.

Ichthya, instrumentum quo demortuus foetus in utero præciditur.

I D AE

Idæa radix, acerba gustu, misceri solita luctantium in palestra pulueri, ad ea quæ repercutere tantum oporteat. Meminit Dioscorides lib. 4. cap. 47.

Idæus lapis, Dactylus in Creta, apud Solinum cap. 16.

I D I

Idiophyton, Leontopodion, apud Diosco. lib. 4. cap. 132.

Idiopathia, Affectus proprius.

ἰδιοσυγκρησία, corporū proprietates, & natura quedam specialis. Gale. lib. 3. Meteo.

I E C

Iecur, uenosum membrum, calidum, et multum sanguinis plenum, et primum sanguinis concoctionem facit abundantissimam, iuuatque concoctionem quæ in uentriculo fit, eumque suo contactu confouet & calefacit. Galenus de Definit.

Iecorosus, qui ex Iecore laborat.

Ieiunum intestinum, quod sic dictum græce ἰνσις, quoniam minus implicitum, nunquam quod accipit continet, sed ad inferiora protinus transmittit.

I D

I G N

Igname, radix insulæ Calechut, qua ad panes utuntur conficiendos: nostro orbi incognita, ut inquit Aloysius lib. 2. cap. 65. nauigationis noui orbis.

Ignem sancti Antonij appellant perfectam membri corruptionem, sensum penitus auferentem. Græci σφάκελον uocant.

Ignæus color. Lege, Color uarius.

Ignis sacer Plinio est, qui a Dioscoride Herysipelas uocatur. Sunt & morbi quidam Herysipelatodes uocati, quoties accensio interna cum dolore uehementi circum uiscera percipitur: sed cum in cerebrū subit id malum, etiam refrigerantur & impallesunt ora. Herysipelas & in uulneribus quoque dicitur, cum super inflammationē rubor ulcus ambit, isque cum dolore procedit, ut ait Celsus. Idem autor Ignem sacrum ab Herysipelate diuersum facit libro quinto, genera Ignis sacri duo reddens: Alterum in altitudinem pustulis continuū, æqualibus, exiguis: Alterum in summæ cutis exulceratione, latum, inæquale.

I L A

Ila, pars lumbi, seu lateris in sue. Horatius. Potma magis, an magis Ilis.

Ilamides, membranæ quæ circa medullam ἰλῶνται, id est, figuntur.

I L E

ἰλεον, græce Voluolum.

ἰλεον, tenuioris intestini morbus.

ἰλεός, tumor eminens in tenuiorum intestinorum parte, ut uideatur intestinum ad chordæ similitudinem inuolutum. Nonnulli etiā Chordapson uocant. Gale. de Definit. Est enim intestinorum inflammatio tenuium, ut neque excrementa exerceri possint: tormina subsequuntur impendio molesta, doloresque uehementer mouent. uide, Colic.

I L I

Ilia, in uno uentre posita sunt inter coxas & pubem, inquit Celsus. Græci ab immanitate uocant Ceneoma: & quod flaccida sint, id est, Lagona.

Iligneus, ab Ilice possessiuum.

ἰλιτενής, κίσος ἀχάριος, Hesichius.

I L L

Illecebra, Semperuiuum minus, teste Aedo lib. 13. cap. 123.

Illecebra, Diosc. Telephium lib. 2. ca. 207. Romanum nomen, syluestris Portulacæ.

I M

ἰλλός, strabo, accentruncula in ultima parte oculi, uel cæcus: unde & ἰλλώπειν significat τὸ στραβοίρειν.

Illyricæ Iridi regio nomen dedit, nam ea in primis probatur. Etiam si Paulus Aegineta lib. 3. Medicinæ suæ, Illyridæ appellationem magis probet, Plura super ea re M. Verg. in Comment. suis, qui admodum curiose in eo uocabuli etymo laborat.

Illuuius, oris fœtor, græce ἀλουσία.

I M A

Imantopodes, a Plinio ponuntur in Aegypto inter aquatiles aues.

I M B

Imbecillitates, medicorum uulgius uocat alteratæ qualitatis morbos. Vide Galenum de morbis, & symptomatis.

Imber, fit expressione nubis, magnopere addensatæ, tot habens differentias, quottuplex est nubis compressio. Aristot. lib. de cælo & mundo.

Imbuere, est inficere, & primum intingere.

I M M

Imminutionem uocauit Galenus, quod alij morbi ipsius declinationem, quæ scilicet ex febris magnitudine quippiam demitur, libro de morborum temporibus.

Immussulus, uulturis pullus, Plinius libro decimo, cap. 7.

I M P

Impetigo, uulgo etiam Volatica, secundum alios fœdatio cutis serpens cum pruritu, et prominens. Quibusdam uidetur eandem esse, quam Græci λειχήναν ἢ φώραν uocant, ἀπὸ τοῦ φαχῆν, quod significat conficere. Latini Zema. Sunt qui nominent Herpaginem, & Serpiginem, eo quod serpit. Meminit & Celsus lib. 5. ponitque species eius quatuor, atque item Plinius libro, 28. capite decimo.

Impetix, id est, Impetigo, ut placet Festo.

Impicatio, pice oblinito. Picare, impicare, oppicare, uerba sunt ab uno picis fonte corruata. Columel. lib. 12. cap. 29.

Impluuiatus color, Lege, Pullus.

Impressio, est partis eius, quæ per summa refidet, introrsum migratio, quæ pulsione, aut ictu, sed in totum tacta accidit. Arist. libro. 4. Meteo.

Imputrida uocauerunt ueteres Medici, quæ nos hodie incocta nominamus. Galenus lib. 6. Aphorismorum, Aphor. 1.

I N

I N A

ἴνας uocant Græci, quibus foliorum partes intercedente diuisione aliqua inuicem separantur. Quod in folijs uitis & fici a tergo manifeste deprehenditur, in quibus non aliter, quam in hominis dorso spina a reliquo folio ueluti costa & puluinus eminet. Plinius aliquando fibras, aliquando neruos, aliquando dorsum, & aliquando uenas pro rerum necessitate appellat.

Inangulares, encanthides, uel tubercula, quæ in angulis oculorum oboriuntur. Paulus lib. 6. cap. 17.

I N C

Incarnatio, quæ in uulua fit, est carnosæ molis productio: quam ex parte refecare necesse est, si magna fuerit, destillatque, ut citius mortificetur. Si autem fuerit modica, acutum ferri conuenit.

Incendiaria auis quæ dicta sit, nec reperitur, nec traditur. Plin. lib. 10. cap. 13.

Incensa, Lege, Thymiamata.

Incerniculum, ab incernendo, genus est cribri. Plin. lib. 8. cap. 44. Cato in re Rustica.

Incertus color, Lege, Color uarius.

Inciles fossæ dicuntur, ad deducendam aquam factæ. Alias incilia.

Incilia, fossæ sunt, quæ in agris fiunt, ad aquam deducendam. Dicuntur & Deriuationes, de riuo communi factæ. Portius Cato. Incilia aperire, aquam deducere, uias & segetem curare oportet, ut fluat. Item, in monte fossas inciles puras habere oportet. Columella lib. 5. cap. 7.

Incilia. Vide Illices. Inciles fossæ, & Elices.

Incisio, Lege, Fracturarum ossium in capite.

Incombustibilia uocantur, quæ nullos habent meatus, quibus introrsum ignem admittant, neque humorum continent incensionem idoneum, ceu glacies. lib. 4. Meteo.

Inconcoctio, imperfectio est, quæ proprii caloris penuria accidit: caloris uero penuria frigus est. Aristot. lib. 4. Meteor.

Incrementum, est in longum, latum, & profundum corporis extensio.

Incubus. Vide, Ephialtis.

I N D

Indensatilia, quæcumque uel impressatilia sunt, uel pressationem obtinent inconstantem. 4. Meteo. cap. 9.

Indicatum signum. Lege, Signum.

Indici genera quæ sint, uide Dio. li. 5. ca. 98.

I N

Indici canes, ex Tigride nascuntur. Vnius ex his exemplum tradit Aristoteles: qui praesente Alexandro in India, cum leone congressus, prius expectauerit a circumstantibus totus paulatim concerpi, quam mordicus feram dimittere. Extinctum tandem, Alexander honorauit, eius nomini ac tumulo ciuitate dicata. Nicandrus Colophonius tamen scribit, huiuscemodi canes ex Acteonis Regis canibus prognatos, qui post rabiem in sanitatem redeunt, Euphrate transmissis, in India errauerunt. Indus Medicus, citatur ab Aecio sermone nono, capite. 49.

I N E

Inedare, Plinius pertinencia ad hanc sententiam haec scribit, Caeterum ut odore careant, omnia haec iubentur feri, cum luna sub terra sit: colligi, cum in coitu: sine his, Menander e Graecis autor est, allium edentibus, si radicem betae in prima tostis super ederint, odorem extinguunt. Columella lib. undecimo, cap. 3.

Inaequalitas pulsuum. Lege, Pulsuum differentiae.

I N F

Infamis digitus. Vide, φύσιν.

Infriata, minutim insparfa. Friabile id latine uocatur, quod facile disteritur: uulgo uocant puluerizatum. Columella lib. 27. capite quinto.

Infiniti plures acceptiones ponit Aristot. lib. 4. Physicorum.

Infinitem magnitudine uocatur, quod suae magnitudinis caret extremis.

Infinitem multitudine, quod suae discretiae multitudinis caret extremis.

Inflammatio in uulua est, quae fit cum dolore uentris, inguinumque: in qua cum febribus accidit sincopitis dolor, tendinum contractio, & oculorum cauitas.

Inflammationes a quibusdam ueteribus dicebantur, quae sunt ueluti quaedam excaescentiae: a iunioribus autem non aequae. De arte curatiua ad Glauconem lib. 1.

Infricare, est terendo aliquid digitis leniter inspergere.

Infusa, aliqui uocant Clysteres.

Infusiones, medicarum & pharmacorum, quae sic appellat Barbarum medicorum uulgius, Graeci uocant ἀποβέγυματα.

Infundibulum, instrumenti rustici nomen

I N

est, quo uina diffunduntur in dolia, in usi cellae uinariae frequentissimo. Portius Cato scribit, oportere uillicum habere in instrumento fundi Infundibula duo. Refert Flauius Vopiscus in Aureliano, fuisse quendam bibacem, qui bibere solebat Infundibulo appposito plus orca. Est autemorca genus uasis. Columella lib. 3. cap. 12.

I N G

Ingluuias. Albertus Magnus doctior quam eloquentior, pappam uocat in auibus, quam Columella uocat Ingluuiem. Item Vergilius illo uersu, Improbus ingluuiem, ramisque loquacibus implet. A Plinio dicitur, sinus gutturis. Est autem capacitas gulae patentior, qua merguntur recentia cibaria. Colum. lib. 5. cap. 5.

Inguinalis, Aster, apud Dioscoridem libro quarto, cap. 121.

I N I

ἰνίον, occiput.

ἰνίον, ceruix.

Inire gregem, id est, coire cum grege. Ausonius, Sic me taurus inire, sic proxima buccula mugit. Ouidius, In eas quamlibet ante uelim. Hinc Initus ponitur pro coitu. Plinius tradit equos, & canes, & sues inittum matutinum appetere. Item de bobus scribens, ait, Conceptio uno inittu peragitur. Colum. lib. 7. cap. 3.

Inis, infans, & paruulus.

I N N

ἰννόν, Lege, Inulum.

I N O

Inordinatus pulsus. Lege, Pulsuum differ. ἰνωον, occiput: sic dictum, quia ex ipso ἰνωον, id est, nerui capitis principales procedunt, ἰνωον, infantem & paruulum significat.

I N Q

Inquinatio, inconcoctio quidem, sed elixationi aduersa. Aristot. lib. 4. Meteor.

Insolationes uocantur, quando ad solem sic candi gratia hydropici exponuntur: olim frequentes ueteribus, teste Gal. & Aecio.

I N S

Insecta animalia uocantur, quae nunc ceruicem loco, nunc pectorum atque alui, praecincta separant membra, tenui modo fistula cohaerentia. Aliquibus uero non tota incisura eas ambiente rugas, sed in aluo, aut superne tantum imbricatis flexilium uertebrae, nusquam alibi spectatiore naturae rerum

artificio. Plinius libro. 11. capite primo.
 Insipiat, apud Varronem, id est, alterando
 fiat insipidum. Quanquā alibi legatur, cū
 fur incipiat.

Insolare, id est, soli exponere.

Insolari item, est sole impleri, concoquiq;
 Columella lib. 11. cap. 3.

Insolati dicuntur dies, multo sole et puro in
 tepescentes.

Inspergo, pulueris uel farinae inspersio.

Insuccanda, aspergenda, & quodam quasi
 succo irroranda, madefaciendaq;. Colum.
 lib. 7. cap. 4.

Insultus, accessionis tempus simplex, exa-
 cte iam primum. Idem hoc Græci *ἐπιση-
 μασίαν*, hoc est, febris significationem no-
 minare consueuerunt. Galenus libro de
 Morborum temporibus.

I N T

Integritas. Lege, Sanitati tria accidūt. Nam
 Inegritas uocatur, cum morbus abest.

Intercidens pulsus. lege, Pulsuū differētię.

Intercisto stomachi, uidetur Plinio esse ro-
 sio: ut in mentione Pulegij colligitur ex
 Dioscoride.

Interfemineum. Lege, *κρείς*.

Intergetini parietes, nomen habēt ab inter-
 gerendo, id est, ferendo, sustinendoq;, non
 a lateribus, ut communes, sed in medio eo-
 rum. Vitruuius lib. 2.

Intermissio morbi uocatur, quādo morbus
 (exempli gratia, febris) in quietem desie-
 rit. Galen. lib. 1. de Crisibus, cap. 3.

Intermittens pulsus. Lege, Pulsuum diffe-
 rentiæ.

Interpolato, condepfitoq;, id est, bene pre-
 mito & excolato.

Interpolare thura, est rudia cum sint, poli-
 re & nouare. Plinianum.

Interuaseris. Hic Columellæ corrigendus
 est locus, interraseris. Namq; interradi di-
 cuntur arbores, quando rami intermedij
 succiduntur: quoniam densitas officit, ide-
 oq; laxioribus interuallis ferendæ sunt ar-
 bores. Interradi gaudent oliuæ, autore Pli-
 nio. Colum. lib. 5. cap. 8. & lib. 12. cap. 19.

Intertrigines, cutis ablata, excoriataq; per
 urinam inter femora. Mali genus quod
 uocant aliquando atrita, aliquando con-
 fracta membra. Fit autem, atterentibus &
 urētibus in itinere pedes angustis calceis.
 Fit etiam confricatis longa equi uectione

interioribus feminibus, alijsq; partibus, &
 ex alijs caussis.

Intertrigo, a quibusdam etiam Cancer uo-
 catur.

Intertrigines, græce *παταγίματα*.

Interuallum, pulsus uocatur, quoniam in-
 ter duos ictus quiescit.

Interuallum, & Hippocrates, & Galenus
 uocauerunt, ubi iam febris ad integritatē
 peruenit, & pulsus in naturali statu consi-
 stit, quantū nos sensu percipere possimus.
 Lege Galenum lib. de Malorū temporib.
 Verba Galeni. Quamobrem merito quis
 ueterem consuetudinē secutus, in tertia-
 narum periodis interuallum, tempus inte-
 gritatis appellarit.

Intestina, fabrorū opera uidentur esse, quæ
 Theoph. lib. 5. Oicodonica, a ligno appel-
 lat, in quo potissimū probatur abies. Un-
 de Abietarios, & Abietaria negocia, pro
 materiarijs accipimus.

Intestina neruosa, & hæc quidem ad excre-
 mentorum excretionem facta. Galen. de
 Definitionibus.

Intestinum crassius, id est, Colon.

Intestinum ieiunum. Lege, Ieiunum inte-
 stinum.

Intestinum uacuum, alio nomine, ieiunū.

Intestinum cæcum uocatum est, quod al-
 trinsecus tenui intestino cohæret. Ideo sic
 nominatum, quod a dextera parte incipi-
 ens, in sinisteriorem peruium & longum
 est, in dexteriorem non. At id quod perui-
 um est, late fusum, atq; sinuatum post mul-
 tos anfractus. Deniq; dextra recuruatum
 in imo dirigitur, qua excernit, & proinde
 ibi Rectum uocatur intestinum.

Intomata iumentorum tubera, quæ frequen-
 ter illis accidunt. De quibus Vegetius lib.
 2. capite. 30.

Intrita, uocabulo generali dicta est ab inter-
 itu. Interdū esculentis est, sæpe alijs rebus
 accommodata. Ait Terentius in Phorm.
 Tute hoc intristi, tibi omne exedendū est.
 Exposuit Donatus, hoc inter rusticos de
 alliato mortarij dici solere. Proprie em̄, in-
 quit, Intrita, dicitur huiusmodi cibus. Alia
 res est Catonis Intrita, hoc est, emplastrū
 ad insitionem: cui emplastrationi nomen
 est maxime idoneū. Plin. lib. 17. Sed id etiā
 apud ueteres Græcos inuenitur, & apud
 Catonē, qui oleam, ficumq; sic inseri iussit,

I N

mensura etiam præfinita, secundum reliquam diligentiam suã cortices scalpro excidi, quatuor digitorũ longitudine, & triũ latitudine, atq; ita coaugmẽtari, & illa sua intrita oblini. Hic uidetur intrita pro fece uini poni, sicut alibi ponitur intrita folliculorum, quibus acini uuarum cõteguntur. Colum. lib. 12. cap. 40.

Intrita calx, quę non e gleba statim ad opus confertur, sed tempore maceratur, atque fermentescit.

Intubum agreste, *Lychnis agria*, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 114.

Inturis, *Capparis*, Romane.

Intybus. Verba Manardi de Intubis. Intubum duplex est: domesticũ, & syluestre. Hoc *Cichorium*, illud *Endiuia* uocant. *Aruensis* rursum duplex est, scilicet, *Radicula*, & quam *Cicerbita* uulgus appellat. *Lege*, *Cicerbita*, uel, *Sonchus*.

I N V

Inula, synonymum cum *Enula*.

Inulam item *Iulia Augusta* illustrauit, dum ea uescitur quotidiano cibo. Herba est hortensis, amara, & per se stomacho inimicissima: eadem dulcibus mixtis, saluberrima. Defectus, præcipue stomachi, excitat. Columella lib. 11. cap. 3.

Inulum, Varro & ex equo & asina uocari scribit, quos et *Bardones* aliqui appellant, sicuti ex asino et equa mulum. Quanquam uetusti codices, cum *Varronis*, tum *Columellæ*, *Innum* habent, non *Inulum*, quod ab equo patre nomen traxerit. Sed & *Aristoteles* quoq; *ἰνυον* græce dicit, qui ex mulo et equa nascitur, ceu paruus mulus. Proinde *Nonius Marcellus*, *Hinnos* inquit, & *Hinnulos*, sub quo nomine accipere debemus, Varro signat: ait enim, Ex equis & mulis qui nascuntur, *Hinnos* uocari: ut errauerit, qui distinctionis studio confinxit, *Hinnulos* ceruini generis esse pullos, equini uero *Inulos* uocari. Quin si imitari oportet, uerius sit, *Inulos* per simplex n, et sine afflatu ceruinos pullos accipi: *Hinnos* autem, & *Hinnulos* per duplex n, & cum aspiratione, ex asina conceptos equi coitu: sed utiq; si sint mares, ut *Plinius* adiecit. Quanquam *Nonius Marcellus* aliter, ut præmonui. Vide *Barb.* in *Coroll.*

Inuolucrum, *Epithimum*, apud Dioscor. lib. 4. cap. 189.

I O

Inurinare, innatare, & mergi. *Vrinãtes* uocant, qui sub undis natant, quorũ frequẽs mentio apud *Plinium*. *Vrna*, ut docet *M. Varro*, ex eo dicta, quod urinatur, id est, mergitur ad hauriendam aquã. *Firmicus Maternus* docet, *Vrinatores* habere in horoscopo sydus delphini. *Columella* lib. 8. capite. 14.

I O

Iocinalis, *Onobrychis*, apud Dioscoridem lib. 3. cap. 171.

Iolas *Bithynus* herbarius. Multa eius trãtulit in suam naturalem historiam *Plinius*, quæ nominatim etiam citat lib. 20. cap. 17. *Dioscor.* lib. 1.

Ionía, *Aiuga*, uel *Chamepitys*, apud Dioscor. lib. 3. cap. 176.

Ionía, uocantur purpurarum, buccinorũq; media, qua parte teste uolumen clauiculatim intorquetur. Vel sic, & ut *Hermolaus Barbarus* explicat, est papauerculum in buccino pars ima, esculentaq;. Quanquã omnis callus pinnae & conchiliĩ interior, papauer quoq; dicitur. Sunt qui florẽ esse credant (idem inquit *Barbarus*) eum quẽ purpuræ, ut *Aristoteles* scribit, habent, & buccina, & qui ab *Democrito* anthos porphyrios dicitur: alia nigrum, alia, quod rarius est, rubentem, medium inter papauerculum, & ceruiculam, ut *Athenęus* testatur. Idem *Barbarus* mendum esse credit in dictione *ἰόνια*, nec legendum *ionia*, sed *Cionia* *κίονια*. Consule *Corollarium* eius, quod annotauit in eum locum.

Ionitis, *Capparis*.

Ionthi, latine uari, calli, ac tumores exiles, duriq; in cute faciei: quas acmas quidam nominant. Vide, *Ephelis*.

ἰόντας, tumor paruus in facie ex humore crasso & calido, qui curatur per pharmaca mollientia.

Iouis glans, id est, *Castanea*.

I P

Ipes, appellantur uermes in uitibus nascentes, austrinis flatibus.

Iphiclus. Vide, *Pedem*

Ipnon, id est, muscus.

ἰππειον πιτύρα, coagulum equinum.

I R

Ir. Vide, *Themar*.

ἰρία, uellera lanæ.

Iris, herba est laudatissima in *Illyrico*. Flo-

ret diuersi coloris specie, sicut arcus cœlestis; unde & nomē: natura est feruens. Columella libro. 12. capite. 28.

Iris syluestris, Viola purpurea apud Dioscoridem libro. 4. capite. 123.

Irion, latine id quod græci ἐρύσιμον uocāt, alij Chamæplion, & Magi Herculis alphi tam, uel farinam, & Aegyptij Erethmon: iuxta urbes, domicilia, & hortos nascitur, folijs Erucæ syluestris, cauliculis in loti modum lentis: floribus luteis, siliquis in cacumine gracilibus, ut fœnugreco, corniculatisq; semine exiguo, urentis gustus. Eruculam nobilem interpretantur hodie Itali, atq; sic in cōmentarijs quibusdam scriptū reperimus. Quod si ita esset, mirum, quomodo Plinius inter fruges illam constituit. Vide Plin. libro. 8. cap. 10. & Dioscor. libro. 2. capite. 175.

Iris oculi. Vide, Albugo.

I S A

Isaron, Dracontium maius.

Isatim, Lactucis syluestribus annumerant.

Magna est de ea apud scriptores controuersia, nobis operosum fuit singulorū adscribere commentarios. Qui uolet, legat Barbari Corollarium super caput Isatis, Nicolaum Leonicensem lib. de erroribus Medicorū, & Pandolphi Collinucij contra eum defensionē. Attigerunt & Leonardus Fuchsius, & Manardus Ferrariensis de hac nonnihil: locus est apud Dioscoridem libro. 2. capite. 205. Plinium libro 20. capite. 7.

I S C

Isca, medulla nucis quæ in ligno ipso continetur, teste Aecio: sed deprauate, ut suspicamur, quemadmodum multa alia, atque forte legendum, esca, quoniam pro igniario & cauterio quoq; est medicis.

Ischa, Lege, Grossulos.

ἰσχάδες, aridæ fici sunt, & caricæ. Inuenias apud Græcos Ischadas recentes & ueteres quoq; dici. Comœdia & Ischada, pro sicca uidetur appellata. Quanc̄ & Ischada Sophocles, pro anchora est ubi accæperit. ἰσχία, coxendices, ossa duo sunt, in posteriore hominis parte sacro ossi, in anteriore autem sibi inuicem insitionis modo adiacentia. Quo loco, in anteriore scilicet parte, pubis ossa hæc etiam dicuntur. Dico aut̄ insitionis modo, quod Galenus κατὰ σύμ-

φωσιν uocat; qui modus iungendi ossa tertius in natura ab eo numeratur. Siquidem in animalibus duplicem ait esse ossium posituram, Alteram ad motum, appellariq; articulos, Alteram cōtra, motu carentem, appellariq; συνάρθωσιν, nos dicere possumus in articulos concretionem. Huiusq; triplicem esse formam. Aut enim futura est, ut in capite: Aut clauorum modo definitio, ut in ore sunt dentes: Aut σύμφωσις, quasi confectio, uel insitio quædam, quæ cætera ossa simul iungunt. Mar. Virg. super Dioscor. libro. 1. capite. 5. ἰερόν ὀσθον, Sacrum uero os, cui a posteriore parte coxæ dix iungitur, grandius omnibus in ea parte ossibus est, ideoq; ἰερόν, id est, sacrum a Græcis appellatum. Quanc̄ & grande significat eadem uox. Vnde & comitalis morbus eo nomine uocatus est, quod grædis esset.

Ischiaci dicuntur ἀπὸ τῆ ἰσχίᾳ, id est, a coxendice; de quo etiam alias.

ἰσχιᾶδικοί, coxendici, quos hodie Schiadicos uocant.

ἰσχιασ in Ischio est, id est, coxarum gignitur uertebri, atq; subinde ad talos pertingens. Cæterum ischias, & arthritis, & podagra magnitudinis modo distinguuntur: causis uero & locis πρώτοπαθῶσι eadem sunt: ex pituita siquidem gignuntur ut plurimum, neruoscq; afficiunt, quibus certandi motus adipiscuntur.

Ischias, Apion uel radix syluestris apud Dioscor. lib. 4. cap. 187.

Ischias, Leucacantha. Dioscor. lib. 3. cap. 21.

Ischion, neruus quo colligatio coxæ fit, nomine eodem quo & uertebra.

Ischuria, est urinæ retentio, periculum adferens. Retinetur autem octo modis urina: inflammatione, duricie, sanguinis collectione, resolutione, lapidis procidentia, neruorum compassione, ulceratione, & lithiasi.

Isicium, farciminis genus.

Isis, Emplastrum conferens in atra bile, apud Aecium sermone. 12. cap. 24.

Isothinos, cōsectionis nomine tussi & tabi cōferentis, apud Aecium sermo. 8. ca. 55.

Isotheos, confectio tussiculæ ferens remedium, simul & tabi, apud Aecium sermone & loco citato.

I S O

Isocinomon, species Casia. Lege, Casia.

Isopyron quæ sit, uide apud Dioscoridem libro. 4. capite. 122.

Isophagus, pro œsophagus, barbare.

I S T

Isthmum, partem illam oportet intelligere, quæ os & gulam interiacet; quæ per metaphoram quandã ita nominatur ab his, qui proprie dicuntur Isthmi. Sunt autem angusti quidam terræ transitus, inter duo maria sitæ. Galenus lib. 3. apho. 26.

I T

Itiadendros, Hippuris apud Dioscoridem libro 4. capite 49.

Ityphallus, membrum uirile erectum.

Ithytherion, Hedera apud Dioscoridem libro. 2. capite. 199.

ἰθμῶν ἰδνσ, olfaciendi facultatis cola.

Itrion, panis placentarius, qui constabat sesamo, melle, & farina.

I V

Iuba, & rex, & herbarius. Celebrauit inter alia herbã Euphorbiam. Pli. lib. 25. cap. 7.

Iucipellum. Lege, Iuniperus parua.

Iudaicus lapis, in India nascitur, glandis effigie, sata admodum configuratione discurrentibus lineis qua si industria detornatis. Dioscor. lib. 5. cap. 146.

Iudæi emplastrum, quod fracto capiti administratur, uide Celsum lib. 5. cap. 19.

Iuga fracta. Genus uineæ est quam uocant Iugum. Fit autem, cum defixis humi palis annectuntur singulæ transversæ perticæ per quas prorepunt uitis pampini. Id genus iugi cauterium uocant rustici; inde iugata uinea scriptoribus rusticationis nuncupata. Colum. lib. 11. cap. 2.

Iugario ad circumeundum. Nomine Iugarij is significatur, qui iungit boues, iugumq; imponit, demitq;. Columella libro primo, capite sexto.

Iugi totius. Vinearum multæ species sunt. Aliæ humiles, ac sine palis. Aliæ sublimes, ut quæ appellantur iugatae, ut pleræq; in Italia. Quibus stat recta uinea, dicuntur pedamenta; quæ transversa iugantur, iuga nominantur; ab ea quoq; uineæ iugatae dicte. Iugerum fere sunt genera quatuor. Pertica, Arundo, Restes, ac Vites. Iugationis species duæ, Vna directa, Altera compluuiata, hoc est, in longitudinẽ iugata; dicta a cauis ædium compluuijs. Columella libro 4. capite. 18.

Iugeratim, in singula iugera. Aduerbium est, ea figura formatum qua templatim, pagatim, uicatim, & alia sexcenta hoc genus. Columella libro. 3. cap. 3.

Iuglans, id est, nux regia.

Iuglandes dictæ sunt, quasi Iouis glandes.

Iuglans Græca quibusdam uidetur esse amygdala. Columella tria facit genera lib. 6. Græcæ iuglandis & amygdalæ.

Iugulares uenæ, σφραγίτιδες.

Iulianus farinæ Thessalicæ, Apollonidæ Cyprij discipulus. Conuenisse se hunc aliquando Alexandria, Galenus testatur, ut nugas ipsius perdisceret: sed nihil se reperisse, præter hominem obscurum, uarium, & nullius eruditionis firmæ. Galenus in Therap.

Iulianus diaconus, Aeciij medicus, ut ipse met testatur, sermone. 11. cap. 12.

Iulij Græcini, & Iulij Attici meminuit L. Columella, non minus rei medicæ, q̃ agriculturæ quoq; peritus. Non minorem inquit laudem meruerunt nostrorum temporũ uiri Cornelius Celsus, & Iulius Atticus. Quippe Cornelius totum corpus disciplinæ quinq; libris complexus est. Is de una specie culturæ, pertinentis ad uites, singularem librum ædedit, cuius ueluti discipulus duo uolumina similium præceptorum de uineis Iulius Græcinus cõposita, facetius, et eruditius posteritati tradenda curauit.

Iulus, uermis terræ, quem lumbricum uocamus. Quantq; sunt, qui millepedes quoq; ἰουλοσ faciunt. Pilosa hæc & arcuatim repens, Vocantur & Polypi.

Iulep, clarificata potio, uel clarus liquor potabilis.

ἰουλοσ. Lege, Iulus.

Iuncus, et Iunci radix Cyperus, uel Græce κύπερος. Historia est apud Diosco. lib. 1. Myropolæ nunc Germanice interpretantur, Vuilden galgen.

Iuncus odoratus in Aphrica & Arabia nascitur, laudatissimus ex Nabathea: proximus Arabicus, quem aliqui Babylonium uocant, alij Teuchitin. Pessimus ex Aphrica. Eligendus est rufus, recens, floribus refertus, tenuis, rubentibus fragmentis, qui manibus confricando rosæ odorem emittit. Vide Dioscoridem lib. 1.

Iuncus, & Iuncus marinus, Oxyschinos apud Dioscor. lib. 4. cap. 55.

Iuncus odoratus quid sit, uide apud Theophrastum libro. 9. capite. 7.

Iuncus palustris, oxyschinos apud Dioscoridem libro. 4. capite. 55.

Iunci radix, id est, Cyperus.

Iuncus rotundus, odoratus, Vide, οχόινον.

Iuniperum paruum, Græci ἀρκεύθιδά uocant, alij μνισίθειον, alij ἀκαταλίδα, Aegyptij Libium, Galli Lucipellum, Romani Iuniperū. Eius duo genera, altera maior, altera minor. Vtraq; acris est, excafactoria. Vide Dioscor. lib. 1. Plin. lib. 16. ca. 25.

Iupiter, chymistis ζυῖν.

Ius album piscium sic conficitur, cum sine garo, magisq; etiam sine conditura cuiusmodi καρνεῖαυ Græci uocant præparatur, scilicet anetho, saleq; cum oleo, & porri exiguo in aquam coniectis.

Iusticia, in symmetria pulchritudini assimilatur. Gale. de Definition.

Iusticiosus. Lege, Morbi.

Iustinū, a Iustino Imperatore primo inuenta descriptio, aduersus malum calculi, Citatur ab Nicolao.

Iustus medicus. Eius Hieram quandam describit Aecius sermo. 10. cap. 11.

Iustus, nomine ocularius medicus, insignis ætate Pauli Aeginetæ, cuius meminit libro sexto, capite uicesimo.

I X I

Ixia, Chamæleon albus: ideo sic dicta herba, quod quibusdā in locis uiscum circa radicem inueniatur, quo pro mastiche utuntur mulieres, Dioscor. lib. 3. cap. 9.

Ixine, interpretatione Theodori Chamæleon albus.

I Y N

ἰνυξ ἢ δὲ λεγομένη σεισοπυγίς, ut inquit Theocriti interpres, ἢ φασὶν ἐν τῷ φύσει ἔχειν ἐρωτικὴν κῆν τευα πειθῶ.

L A B

Abello, Nomen est uasis, diminutiuum a labro, de quo M. Tullius.

Labrum si in balneo non est, cura ut sit. Villicus habere debet ex præscripto Catonis, Labrum uinariū unum, Labra aquaria quinque, Labrum lupinariū unū. Columella lib. 12. cap. 28.

Labeonia, Marrubium, uel Prassium, apud Dioscor. libro. 3. capite. 118.

Labeones, & dentati, qui his nascuntur; ut Curio dentato contigit.

Labia, interdum uasa maiora.

Labor, interdum uehemens, quem exercitium nominat Gale, lib. 2. apho. 16. apho.

Laborare significat dolere. Designat etiam & fatigari, Gale, lib. 2. Aphor. 48.

Labrum Veneris, Dipsacos Dioscorides libro tertio, capite duodecimo.

Labruscam dici putat, quod in marginibus terræ ceu labris quibusdam fere nascatur.

Labrum Veneris, V ueiss; dystel.

Labrusca, uitis syluestris apud Dioscoridē libro. 4. capite. 193.

Labyzos olim myrrhæ addebatur, multo preciosior q̄ myrrha. Est autem myrrha similis gumi, sed preciosior.

L A C

Lac cyrenaicum, Silphium est.

Lac schiston appellant, quasi scissile ac dimidium, quoties uidelicet concretā eius partem, quæ casealis dici potest, ab setosa, ut Galeno placet, separamus. Improperie tamen inquit, schiston lac nonnulli appellant, id, in quo aut littorales calculi, aut ferrum ardens restinctum sit, de cuius iuramentis uide Dioscor. libro. 2. capite. 77.

Lacaphthon, i. Nascaphthon, secundū Pau.

Lacca secundum quosdam Cancanum. Est & gumi quoddam genus, fluens ex arbore, tincturis utile. Vide Barb. in Coroll. 23 libro. 1. Dioscor.

Lacertæ inimicissimum genus cochleis. Negantur semestrem uitam excedere. Plin. libro. 8. capite. 39.

Lacerti Arabia cubitales. In India uero in Nyfa monte. 24. in longitudine pedū, colore fului, aut punicei, aut cerulei. Plin. ibidē.

Lacerta græcorum σαύρα, & Chalcidica.

De quibus lege, Chalcidica lacerta. Est & piscis genus eius nominis. Item herbe, cuius meminit in Theriacis suis Nicæder, ubi inquit, σαυρήντε ἢ χθόνιον πέλεται σίφοσ ἢ γεσιλίς. Variant in ea designanda commentarij & interpretes. Nam quidam pro Anagallide interpretantur; alij pro Nasturtio; alij pro Saurite, quæ est apud Dioscor. nonnulli pro Sinapi, quod, ut inquit Plin. Atheniensibus Sauron uocatur. Verū qui ex his propius feriant scopū, alij uiderint.

Lacertū, & Lacerta, utroq; genere dicitur.

Iuramenta eius lege apud Dioscor. lib. 2. Plin. lib. 8. cap. 39. Græce σαύρα. Quamq; est & herbe genus Saura Plutoni sacra, de qua in Nicandro,